

Anonimizirana različica

Prevod

C-546/22 – 1

Zadeva C-546/22

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

16. avgust 2022

Predložitveno sodišče:

Oberster Gerichtshof (Avstrija)

Datum predložitvene odločbe:

29. junij 2022

Tožeča stranka:

GF

Tožena stranka:

Schauinsland-Reisen GmbH

[...] (ni prevedeno)

Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče, Avstrija) je kot revizijsko sodišče [...] (ni prevedeno) v zadevi tožeče stranke GF [...] (ni prevedeno) proti toženi stranki Schauinsland-Reisen GmbH, D-47051 Duisburg, [...] (ni prevedeno) zaradi 21.821,82 EUR [...] (ni prevedeno) v postopku o reviziji tožeče stranke zoper sodbo Oberlandesgericht Graz (višje deželno sodišče v Gradcu, Avstrija) kot pritožbenega sodišča z dne 27. januarja 2022, [...] (ni prevedeno) s katero je bila potrjena sodba Landesgericht für Zivilrechtssachen Graz (deželno sodišče za civilne zadeve v Gradcu, Avstrija) z dne 13. julija 2021 [...] (ni prevedeno),

sprejelo

s k l e p :

A. Sodišču Evropske unije se na podlagi člena 267 PDEU v predhodno odločanje predložita ti vprašanji:

1. Ali je treba člen 12(3) Direktive (EU) 2015/2302 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o paketnih potovanjih in povezanih potovalnih aranžmajih, spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 in Direktive 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Sveta 90/314/EGS (Direktiva o paketnih potovanjih) razlagati tako, da se lahko organizator sklicuje na neizogibne in izredne okoliščine, zaradi katerih ne more izvesti pogodbe, že tedaj, ko je pristojni organ v državi članici stranke za namembno državo pred načrtovanim začetkom potovanja izdal opozorilo pred potovanji najvišje stopnje?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen:

Ali je treba člen 12(3) Direktive (EU) 2015/2302 razlagati tako, da neizogibne in izredne okoliščine niso podane takrat, kadar je potnik, ki je vedel za opozorilo pred potovanji in negotovost v zvezi z nadaljnjim razvojem stanja pandemije, podal izjavo, da se potovanja kljub temu želi udeležiti, in izvedba potovanja za organizatorja ne bi bila nemogoča?

B. [...] (ni prevedeno) [prekinitev postopka]

O b r a z l o ž i t e v :

1. Tožeča stranka (zdravnik specialist z lastno ambulanto) in njen zakonec sta 13. 5. 2020 rezervirala paketno potovanje v organizaciji tožene stranke s ciljem na Maldivih za obdobje od 26. 12. 2020 do 2. 1. 2021 po skupni ceni 8620 EUR.

Vsaj od decembra 2020 naprej je za Maldive zaradi pandemije covida 19 obstajalo opozorilo pred potovanji najvišje stopnje 6, ki ga je izdalo avstrijsko zunanje ministrstvo („Odsvetovana so vsa turistična in nenujna potovanja v to državo, vključno s počitniškimi potovanji in obiski družine“). V tem času je bila 7-dnevna pojavnost na Maldivih s 34,7 nižja kot v Avstriji z 220.

Tožena stranka je rezervirano potovanje 3. 12. 2020 zaradi opozorila pred potovanji odpovedala. Tožeča stranka je bila z obrazložitvijo seznanjena najpozneje 9. 12. 2020, že izvršeno predplačilo pa ji je bilo vrnjeno. Alternativne ponudbe potovanj tožene stranke niso ustrezale predstavam tožeče stranke in njenega zakonca.

2. Predlogi in trditve strank

Tožeča stranka uveljavlja lastni odškodninski zahtevek in odškodninski zahtevek, ki ji ga je odstopil njen zakonec, zaradi izjalovljenega dopustniškega veselja ter pavšalne stroške. Poleg tega zahteva nadomestilo za izgubljeni zaslužek, saj naj bi svojo ordinacijo zaradi rezerviranega potovanja zaprla v času od 23. 12. 2020 do 5. 1. 2021. Kratkoročni preklic zaprtja naj po odpovedi potovanja ne bi bil več možen. Opozorilo pred potovanji, ki ga je izdalo ministrstvo, naj ne bi bile neizogibne in izredne okoliščine, zaradi katerih tožena stranka ne bi mogla izvesti pogodbe o paketnem potovanju, zlasti ker naj bi bila 7-dnevna pojavnost na Maldivih ugodnejša, naj bi tudi tam bila na voljo zadostna medicinska oskrba in

naj bi tožeča stranka in njen zakonec poleg tega sklenila zdravstveno zavarovanje za tujino.

Tožena stranka je na drugi strani navedla, da izvedba potovanja ne bi bila razumna. V zakup naj bi morala vzeti nepregledne posledice, povezane z njeno odgovornostjo, če ne bi upoštevala opozorila zunanjega ministrstva pred potovanji. Glede na omejitve pri izstopu iz države, ki so v Avstriji začele veljati 26. 12. 2020, naj tožeča stranka sploh ne bi mogla odpotovati. Izgubljenega zaslužka zaradi odpovedi naj tožeča stranka ne bi utrpela.

3. Dosedanji postopek

Prvostopenjsko sodišče je tožbo zavrnilo. Tožena stranka naj bi se pri odstopu od pogodbe sklicevala na utemeljene neizogibne in izredne okoliščine. Že zato naj odškodnine ne bi bilo mogoče priznati.

Pritožbeno sodišče je zavrnilo pritožbo tožeče stranke. Tudi če bi se opozorilo pred potovanji štelo le kot indic za izredne ovire, naj tožena stranka ne bi nosila nobene odgovornosti ob upoštevanju negotovosti glede razvoja pandemije, ki je vladala v času odstopa od pogodbe.

Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče) odloča o reviziji tožeče stranke. Tožena stranka tudi v revizijskem postopku zastopa stališče, da je bila zaradi neizogibnih in izrednih okoliščin v obliki opozorila pred potovanji upravičena odstopiti od pogodbe o paketnem potovanju, ne da bi morala plačati dodatno nadomestilo.

4. Pravna podlaga

4.1. Pravo Unije

Člen 12(3) Direktive (EU) 2015/2302 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o paketnih potovanjih in povezanih potovalnih aranžmajih, spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 in Direktive 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Sveta 90/314/EGS (Direktiva o paketnih potovanjih) med drugim določa:

„Organizator lahko odstopi od pogodbe in potniku zagotovi celotno povračilo vseh plačil za turistični paket, ni pa odgovoren za dodatno nadomestilo, če:

(a) je število oseb, prijavljenih za turistični paket, manjše od najmanjšega števila, navedenega v pogodbi, in organizator potnika obvesti o odstopu od pogodbe v roku, določenem v pogodbi, [...]

ali

(b) organizator ne more izvesti pogodbe zaradi neizogibnih in izrednih okoliščin ter potnika pred začetkom turističnega paketa brez nepotrebnega odlašanja obvesti o odstopu od pogodbe. [...]“

V skladu z opredelitvijo v členu 3, točka 12, Direktive o paketnih potovanjih „neizogibne in izredne okoliščine“ pomenijo „*okoliščine, na katere stranka, ki se sklicuje na takšno situacijo, ne more vplivati in katerih posledice bi bile kljub sprejetju vseh razumnih ukrepov neizbežne*“.

4.2. Avstrijsko pravo

V skladu s členom 10(3), točka 2, Pauschalreisegesetz (zakon o paketnih potovanjih) lahko organizator pred začetkom turističnega paketa odstopi od pogodbe o paketnem potovanju in potniku zagotovi celotno povračilo vseh plačil za turistični paket, pri čemer pa ni odgovoren za dodatno nadomestilo, „*če organizator ne more izvesti pogodbe zaradi neizogibnih in izrednih okoliščin ter je potnik o njegovem odstopu obveščen brez odlašanja, vendar najpozneje do začetka paketnega potovanja*“.

5. Vprašanja za predhodno odločanje

5.1. V obravnavanem primeru je zunanje ministrstvo države, v kateri ima tožeča stranka stalno prebivališče, približno tri tedne pred začetkom rezerviranega potovanja zaradi pandemije covid-19 izdalo opozorilo pred potovanji najvišje stopnje, ki je bilo povezano s priporočilom prebivalstvu, naj se odpove turističnim potovanjem v kraj rezervacije potovanja.

Tako potek pandemije covid-19 kot tudi izdaja opozorila pred potovanji sta bila zunaj nadzora toženega organizatorja. Ta očitno tudi ni imel nobene možnosti, da bi posledice pandemije na splošno ali posebej opozorilo pred potovanji lahko preprečil z lastnimi ustreznimi ukrepi.

5.2. Obstaja pa dvom, ali opozorilo pred potovanji, ki ga ministrstvo izda zaradi stanja pandemije, kot tako že pomeni okoliščino, ki utemeljuje odstop tožene stranke kot organizatorja od pogodbe, ker je v njem izraženo veliko tveganje za varno izvedbo potovanja in je bilo treba računati tudi z možnimi ukrepi v počitniškem kraju, ki bi lahko ovirali prebivanje ali vrnitev potnikov, ali pa je treba, iz česar izhaja tožeča stranka, od organizatorja zahtevati, da ne glede na javno opozorilo sam oceni položaj in tveganje preuči ob upoštevanju vseh okoliščin posameznega primera.

Za upoštevnost javnega opozorila pred potovanji bi bilo mogoče navesti, da ga izda neudeleženi usposobljeni organ in da je nedvoumno, tako da ustreza potrebam upoštevne javnosti glede jasnosti in pravne varnosti. Poleg tega ima državni organ, zlasti ministrstvo za zunanje zadeve, praviloma na razpolago tudi zanesljivejše možnosti opazovanja stanja ogroženosti kot neko podjetje.

V prid razlagi, kot jo zagovarja tožeča stranka, bi na drugi strani govorilo, da opozorilo pristojnega organa pred potovanji glede na stalno spreminjajoče se dogajanje v zvezi s pandemijo in stalno spreminjajočo prizadetostjo različnih regij sveta morda ni več povsem aktualno in ne odraža dejanskega stanja ogroženosti v

času potovanja. V sodni praksi je bilo do sedaj pritrjeno le razlogu potnika za odstop (8 Ob 99/99p), glede odstopa organizatorja pa še ni bilo zavzeto stališče.

5.3. Z drugim vprašanjem za predhodno odločanje se sprašuje, ali se organizator tudi v primeru obstoja opozorila pred potovanji najvišje stopnje ne more sklicevati na to, da „*ne more izvesti pogodbe zaradi neizogibnih in izrednih okoliščin*“, če bi bilo potovanje zaradi razpoložljivosti rezerviranega prevoznega sredstva in prenočišč načelno možno in je stranka, ki je vedela za opozorilo pred potovanji, podala izjavo, da želi vzeti v zakup s tem nakazano tveganje, ali pa organizator tudi v tem primeru lahko odstopi od pogodbe, ne da bi moral plačati dodatno nadomestilo.

6. [...] (ni prevedeno) [navedbe glede obveznosti predložitve predloga]

[...] (ni prevedeno) [prekinitev postopka]

[...] (ni prevedeno) Dunaj, 29. junija 2022 [...] (ni prevedeno)

DELOVNI DOKUMENT